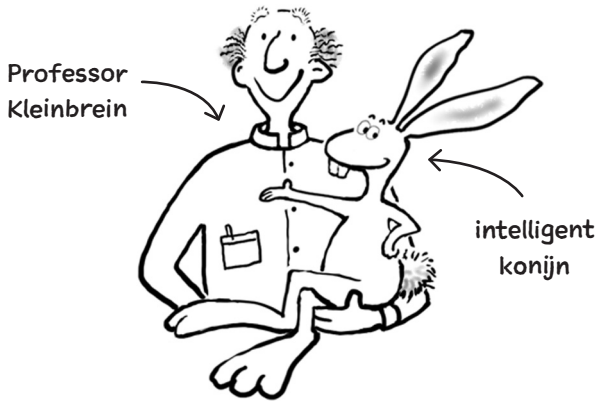

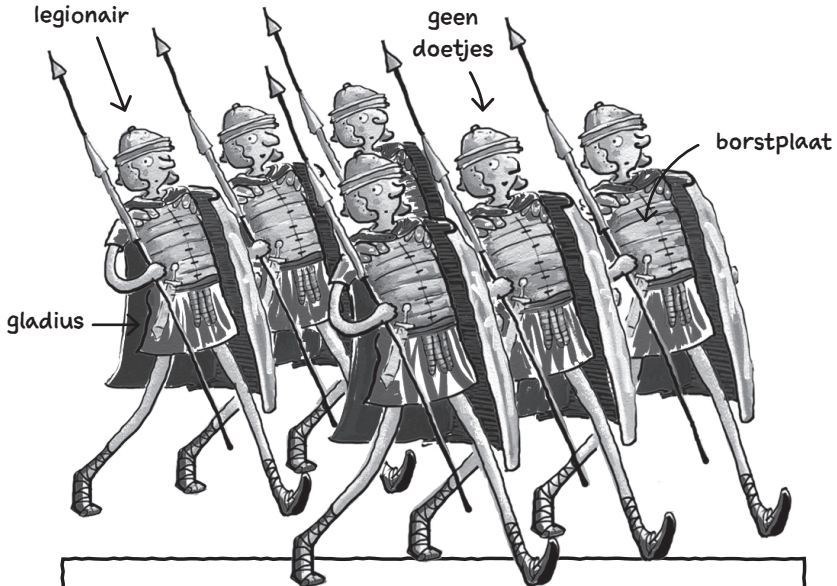
DE ROMEINEN

PROFESSOR

KLEINBREIN

Wonderlijke weetjes
en fascinerende feiten over de
ROMEINEN

SARAH DEVOS met illustraties van HELEEN BRULOT

LANNOO

INHOUD

Voor de Romeinen	7
1. Wie was er vóór de Romeinen aan de macht?	7
2. Tijdlijn	10
Het Romeinse Rijk	13
1. Tot waar reikte het rijk?	13
2. Op een rijtje	16
3. Koninkrijk wordt republiek	18
4. Republiek wordt keizerrijk	23
5. De hoofdstad: Rome	28
Leger en macht	32
1. Hoera voor het leger	32
2. Mannen van het leger	38
3. Romeinse wetten	42
Briljante bouwwerken	44
1. Op de Romeinen kun je bouwen	44
2. Pompeï	47
3. Het kolossale Colosseum	50
4. Het Forum Romanum	56
5. Het Pantheon	58
6. Viaducten & aquaducten	60
7. De muur van Hadrianus	63

Op weg met de Romeinen	66
1. Hu, hu, paardje, eh... mannetje	66
2. Alle wegen leiden naar... Rome!	68
Slimme mannen	72
1. Knappe koppen	72
2. Centrale verwarming	75
3. De pot op	76
4. Wonen in een Romeinse stad	79
5. Wonen op het platteland	81
Naar school met de Romeinen	84
1. Huiswerk krassen	84
2. Cijfers...	86
3. ... en letters	87
In de familie	91
1. Familie, de kern van het Romeinse leven	91
2. Hoera, een baby!	94
Ook achter je oren wassen	99
1. Naar het badhuis	99
2. Schone jongens, die Romeinen	101

Aan tafel!	104
1. Eten & drinken	104
2. Feesten & spelen	108
Rijk en arm	111
1. Rijke burgers	111
2. Arme mensen	112
3. Slaven	114
Werken & ontspannen	117
1. Zakendoen	117
2. Naar het theater	118
3. Zuilen, fresco's & mozaïeken	122
4. Literatuur & wetenschap	124
Alle goden en godinnen!	128
1. Het Romeinse godendom	128
2. Zes vestaalse maagden	131
3. Ik geloof... in bijgeloof	133
Na de Romeinen	135
1. Het begin van het einde	135
2. Cadeautje!	139

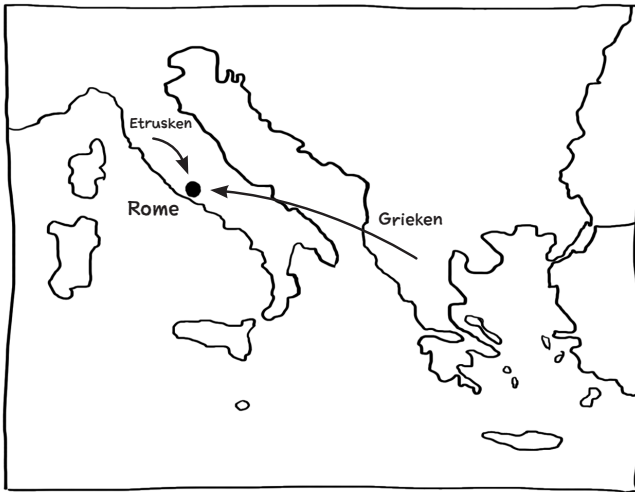
VOOR DE ROMEINEN

1. WIE WAS ER VOOR DE ROMEINEN AAN DE MACHT?

Al zolang er mensen op de wereld rondlopen, proberen ze elkaar te overtroeven. Ze willen alsmaar meer. Méér grond! Méér macht! Méér geld! En dat meer mensen hen geweldig vinden natuurlijk. Zo ging het ook bij de Romeinen.

Voordat zij aan de macht kwamen, waren de Grieken en de Etrusken de kanjers van de buurt. Tot de Romeinen op de proppen kwamen. Ze veroverden hun grond – en alle mensen die erop woonden.

De Romeinen haalden heel veel inspiratie bij hun voorgangers. En dat is begrijpelijk, want die waren enorm beschaafd, slim en goed opgevoed. Doordat ze de baas over hen waren, hadden de Romeinen meteen sterke mannen én slimme mensen om voor hen als slaven te werken.

Da-haag Grieken. Da-haag Etrusken. Vanaf nu zijn jullie allemaal Romeinen!

Geweldige Grieken

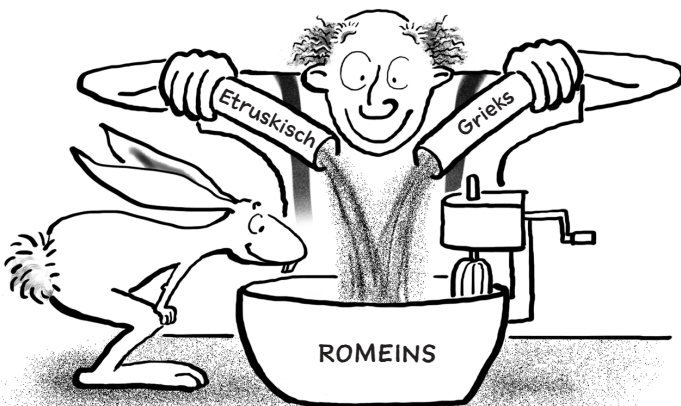
De oude Romeinen waren grote fans van de Grieken. Toen ze hun gebieden veroverden, namen ze in één moeite ook een aantal ideeën en gewoontes van hen over. Het theater, waar alle Romeinen zo dol op waren, kwam rechtstreeks uit de Griekse cultuur. En heb je wel eens gehoord van Plato en Socrates? Dat zijn bekende Griekse filosofen – zeg maar ‘wijze mannen’. Er waren heel veel filosofen in Griekenland. De Romeinen namen hen mee om als slaven te werken. Maar ze waren wel zo slim

om hun geen rotklusje op het land of in de mijn te geven. Vaak werden ze ingezet als leermeester of als secretaris van een bedrijfje.

Excellente Etrusken

Bij de Etrusken leenden de Romeinen ook van alles: het alfabet, godsdienstige rituelen, cultuur... noem maar op. Het was dan ook een superslim en beschaafd volkje.

Het noordwesten van Italië, het gebied dat we nu kennen als Toscane en omgeving, was de thuisbasis van de Etrusken. Misschien ben je daar wel eens op vakantie geweest? En wist je dan ook dat er zoveel geschiedenis onder je voeten te vinden was? Wacht maar af, er komt nog véél meer geschiedenis jouw kant op!

2. TIJDLIJN

ETRUSKEN

7de eeuw voor C
tot 280 voor C

GRIEKEN

8ste eeuw voor C
tot 323 voor C

ROMEINS KONINKRIJK

753 voor C
tot 509 voor C

ROMEINSE REPUBLIC

509 voor C
tot 27 voor C

**ROMEINS
KEIZERRIJK**

27 voor C
tot 395 na C

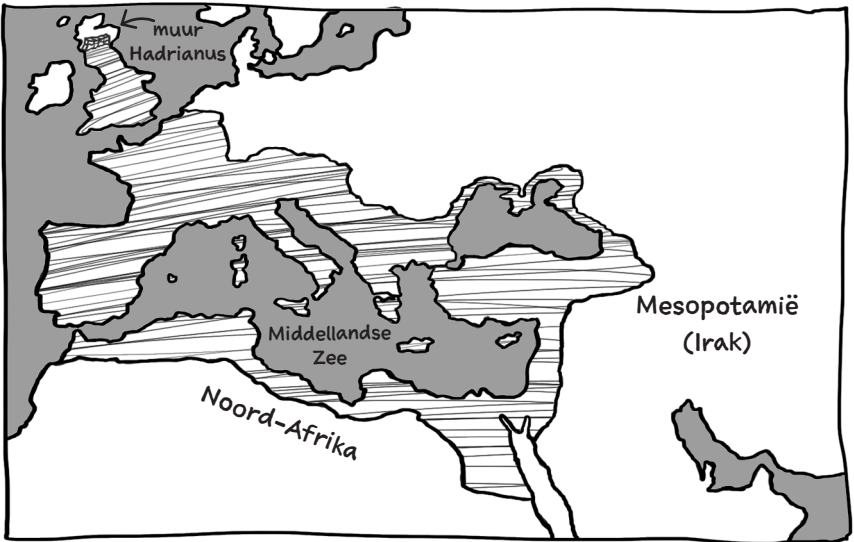

OOST-ROMEINSE RIJK

395 - 1453

WEST-ROMEINSE RIJK

395 - 476

HET ROMEINSE RIJK

1. TOT WAAR REIKTE HET RIJK

Natuurlijk werden de Romeinen niet in één klap zo machtig. Daar gingen honderden jaren van veroveringen aan vooraf. In de tweede eeuw na Christus was het Romeinse grondgebied op zijn grootst.

Op de tekening hiernaast zie je hoe ongelooflijk groot dat gebied was – het was een van de grootste rijken uit heel de geschiedenis! In het oosten liep het tot Mesopotamië, het gebied dat we nu kennen als Irak. In het noorden veroverden de Romeinen een groot stuk van Groot-Brittannië; de grens werd aangegeven met de muur van Hadrianus (zie ook pagina 63). In het westen kregen de Romeinen Spanje en Portugal te pakken. En in het zuiden werden ze de baas over Noord-Afrika en daardoor ook over de hele Middellandse Zee.

Een massa mensen

In dat enorme rijk leefden zo'n 50 miljoen mensen. In de hoogtijdagen van de Romeinse tijd waren dat er zelfs 60 tot 80 miljoen!

Een op drie inwoners was een slaaf. Dat was een meevallertje voor de Romeinen, want anders zou hun rijk nooit zo enorm zijn geweest. De slaven deden immers alle klusjes waar de Romeinen zich te goed voor voelden:

- **werken op het land**
(zodat iedereen genoeg te eten had);
- **werken in de mijn**
(en veel edelstenen, goud en zilver opgraven);
- **gigantische gebouwen neerzetten**
(om enorme steden te bouwen);
- **werken in het huishouden**
(zodat de Romeinen intussen zaken konden doen);
- **vechten in de arena's**
(voor een leuk middagje uit).

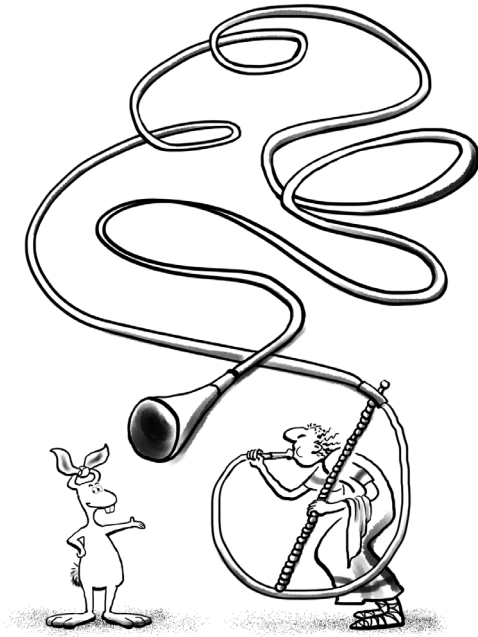
Bloederig en gruwelijk

Nu is het niet zo dat een Romeinse keizer op een dag wakker werd en plotseling een enorm rijk had waar hij de baas over was. En het is ook niet zo dat iemand hem dat rijk gratis gaf omdat hij zo'n

aardige kerel was. Nee, om het Romeinse rijk zo enorm groot te maken voerden de Romeinen vaak oorlog. Héél lang en héél vaak – wrede, bloederige, bloedstollende, afgrijselijke oorlogen...

De mensen die toevallig in het gebied woonden dat de Romeinen veroverden, moesten plotseling volgens de wetten van de Romeinen gaan leven. Wat ze nog meer bedachten, lees je verderop.

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

© Uitgeverij Lannoo nv, Tiel, 2016

Vormgeving: Studio Lannoo

Illustraties: Heleen Brulot

Revisie: Dieter Wildemaue

D/2016/45/398

NUR 274

978 94 014 2957 3

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.